

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Szak/7/2019
Identifikačné číslo spisu: 7019200748
Dátum vydania rozhodnutia: 21.11.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7019200748.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): M. I., narodený XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Iránska islamská republika, trvale bytom J. C. K. X, E., I. I., toho času umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, Bitúnkova 14, Sečovce, právne zastúpený: JUDr. Radoslav Soták, advokát, so sídlom Námestie slobody 7, Michalovce, proti žalovanému: Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Prešov, Oddelenie hraničnej kontroly Policajného zboru Košice - letisko, so sídlom 041 75 Košice - letisko, o správnej žalobe vo veciach zaistenia, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Sa/2/2019 zo dňa 3. októbra 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .
Sťažovateľovi nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.
Pribeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím PPZ-HCP-PO9-2019/046074-13 zo dňa 22.08.2019 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) podľa § 88a ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 404/2011 Z.z.“) zaistil sťažovateľa dňa 22.08.2019 na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku. Dĺžku

doby zaistenia stanovil na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 22.11.2019. Sťažovateľ bol podľa § 88 ods. 5 zák. č. 404/2011 Z.z. umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce (ďalej len „ÚPZC Sečovce“).

2. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia žalovaný uviedol, že dňa 22.08.2019 bol sťažovateľ transferovaný na územie SR z územia Nemecka podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (ďalej „Dublinské nariadenie“) a je považovaný za žiadateľa o medzinárodnú ochranu podľa článku 2 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu. Lustráciou bolo zistené, že sťažovateľ dňa 14.11.2018 pricestoval na územie SR z územia Tureckej republiky, pričom pri hraničnej kontrole predložil pozmenený cestovný pas Izraela. Následne požiadal o udelenie azylu na území SR.

3. Voči sťažovateľovi bolo začaté trestné stíhanie pre prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona, pričom tento bol trestným rozkazom Okresným súdom Košice II sp. zn. OT/205/2018 (právoplatnosť nadobudol 17.11.2018) odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 5 mesiacov s podmieneným odkladom s určením skúšobnej doby v trvaní 15 mesiacov.

4. Konanie o sťažovateľovej žiadosti o udelenie azylu bolo vedené pod č. MU-PO-239/2018-Ž. Dňa 04.01.2019 bol zaznamenaný svojvoľný odchod sťažovateľa zo záchytného tábora, pričom tento následne odcestoval do Rakúska a odtiaľ do Nemecka, v dôsledku čoho konanie o udelenie azylu bolo zastavené dňa 14.01.2019 podľa § 19 ods. 1 písm. f) zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 480/2002 Z.z.“)

5. Do zápisnice dňa 22.08.2019 sťažovateľ uviedol, že s ním v rámci (prvej) azylovej procedúry bol vykonaný iba vstupný pohovor dňa 21.11.2018, pričom na území SR strávil necelé dva mesiace a potom ušiel do zahraničia. Dôvodom jeho úteku zo Slovenska bola skutočnosť, že sa chcel dostať do Nemecka, kde žije jeho vzdialená rodina. Počas pobytu v zahraničí nekontaktoval Migračný úrad Ministerstva vnútra SR, ani akýkoľvek iný orgán SR alebo akýkoľvek iný subjekt na území SR a nezisťoval stav svojej žiadosti a to z dôvodu, že žiadosť o udelenie azylu podal účelovo a o azyl na území SR sa nezaujíma.

6. Žalovaný poukázal na správanie sťažovateľa v priebehu jeho predchádzajúceho pobytu na území SR, kedy bol umiestnený v Záchytnom tábore v Humennom, ktoré je s otvoreným režimom a slúži pre potreby žiadateľov o azyl na území SR, pričom sťažovateľ uvedené zneužil a zo zariadenia ušiel. Doplnil, že o správaní sťažovateľa svedčí aj tá skutočnosť, že dňa 02.07.2019 bol naplánovaný jeho dublinský transfer z Nemecka na územie SR, ktorý bol z jeho strany zmarený, keďže dôvodom jeho nevykonania bola skutočnosť, že sťažovateľ sa na územie SR nechce vrátiť a ani na ňom zotrvať. K úspešnému vykonaniu transferu (t. j. dňa 22.08.2019) prispela najmä tá skutočnosť, že transfer bol vykonaný formou eskorty. Daná skutočnosť svedčí o tom, že sťažovateľ nemá reálny záujem o poskytnutie azylu na území SR.

7. Migračný úrad počas prechádzajúcej azylovej procedúry vykonal dňa 21.11.2018 iba vstupný pohovor, nakoľko sťažovateľ azylové zariadenie opustil. Na základe tejto skutočnosti Migračný úrad MV SR nemohol bez fyzickej prítomnosti sťažovateľa zistiť a vyhodnotiť tie skutočnosti, na ktorých bola založená jeho žiadosť o udelenie azylu na území SR a právoplatne o nej rozhodnúť. Jeho vstupom na územie SR sa začína automaticky nové azylové konanie, kde bude nutné vykonať opätovne nový vstupný pohovor, ako aj všetky úkony súvisiace so zisťovaním tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu na území SR, pričom vychádzal aj zo znenia ustanovenia § 19 ods. 1 písm. f) zák. č. 480/2002 Z.z.

8. V rámci skúmania možnosti aplikácie alternatív zaistenia uviedol, že sťažovateľ nemá na území SR žiadne rodinné väzby, nemá dostatočné finančné prostriedky, ani zabezpečenie služieb na území SR v rámci azylovej procedúry a teda zloženie peňažnej záruky nie je možné. K uplatneniu alternatívy zaistenia uložením povinnosti hlásenia pobytu zistil, že tento nemá na území SR rezervované ubytovanie alebo zabezpečené zamestnanie a neboli u neho na území SR zistené žiadne sociálne väzby. Konštatoval, že v minulosti sťažovateľ porušil povinnosti vyplývajúce mu ako žiadateľovi o azyl a vzhľadom na jeho minulé správanie existuje u neho vysoké reálne riziko a dôvodná obava, že sa pokúsi o útek z územia SR opäť.

9. Dĺžku doby zaistenia žalovaný stanovil po dôkladnom vyhodnotení osoby sťažovateľa, ako aj aplikačnej praxe MÚ MV SR, čo potvrdzuje aj súčinnosťná komunikácia medzi správnym orgánom a Migračným úradom vedená pod č. PPZ-HCP-PO9-2019/046074-002 zo dňa 22.08.2019 a pod č. PPZ-HCP-PO9-2019/046074-003 zo dňa 22.08.2019. Vzhľadom na minulé opustenie azylového zariadenia poverený pracovník Migračného úradu nezistil tie skutočnosti, na ktorých bola založená sťažovateľova žiadosť o udelenie azylu. Preto by stanovenie kratšej doby zaistenia, ako na tri mesiace, správny orgán považoval za neúčelné a neefektívne. Stanovenie doby zaistenia na tri mesiace je účelné a adekvátne časové obdobie, v ktorom poverený pracovník Migračného úradu vie bezpečne zistiť tie skutočnosti, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, čím sa sleduje aj cieľu primeraný prostriedok, ktorým správny orgán je povinný zabezpečiť fyzickú dispozíciu sťažovateľa pre potreby azylového konania.

II.

Konanie na krajskom súde

10. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Košiciach správnu žalobu vo veci zaistenia podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- preskúmané rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené z pohľadu účelnosti a efektivity zaistenia a zároveň obsahuje prvky zmätočnosti a tým je aj nepreskúmateľné z dôvodu nedostatočného ustálenia zákonného účelu zaistenia, ako aj z dôvodu, že nie je riadne odôvodnené;
- sťažovateľ je zaistený formálne a neúčelne;
- zaistená bola aj manželka sťažovateľa, ktorá je zraniteľnou osobou, keďže je tehotná;
- žalovaný neuviedol aké konkrétne úkony bude musieť zariadenie pre cudzincov vykonať za účelom vybavenia žiadosti o azyl;
- žalovaný riadne neodôvodnil z akého dôvodu nie je možné využiť v jeho prípade menej závažné prostriedky;
- žalovaný postupoval v rozpore so súdnou praxou (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II ÚS 147/2013-50);
- vzhľadom na informácie o krajine pôvodu je možné predpokladať, že sťažovateľovi bude poskytnutá niektorá z foriem medzinárodnej ochrany, čo predstavuje prekážku jeho ďalšieho zaistenia;
- u sťažovateľa prichádzala do úvahy zdržiavanie sa v azylovom zariadení bez možnosti udelenia priepustky;
- v súvislosti s posudzovaním existencie rizika úteku poukazoval na ustálenú rozhodovaciu prax kasačného súdu;
- žalovaný neodôvodnil náležite a na individuálnom princípe prejednávania veci dĺžku stanovenej doby zaistenia;

11. Krajský súd v Košiciach v konaní podľa ust. § 221 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) dospel k záveru o potrebe zamietnuť správnu žalobu z nasledujúcich dôvodov:

- sťažovateľ vo svojej výpovedi dňa 22.08.2019 neuviedol žiadne skutočnosti, z ktorých by súd mohol vyvodiť, že v jeho prípade prichádza do úvahy udelenie azylu; ani správa MZVáEZ nepreukazuje, že krajinu pôvodu možno vyhodnotiť ako takú, v ktorej hrozí sťažovateľovi vážne bezprávie;

- žalovaný sa existencii rizika úteku venoval s mimoriadnou odbornosťou, pričom vyhodnotil túto podmienku na individuálnom princípe posudzovania;
- manželka sťažovateľa bola zaistená na základe iného, t.j. nie v danom konaní preskúmaného rozhodnutia a bolo na žalovanom, aby sa s danou skutočnosťou vysporiadal v rozhodnutí, ktoré sa týkalo jej osoby;
- žalovaný náležite odôvodnil, prečo využitie alternatív k zaisteniu nie je možné;
- umiestnenie do pobytového tábora, vzhľadom na osobu sťažovateľa nie je možné nakoľko u sťažovateľa existuje riziko úteku, nemá aj reálny záujem zotrvania na území SR a jeho fyzická dispozícia je nevyhnutná, aby zo strany Migračného úradu bolo možné zistiť skutočnosti, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu;
- sťažovateľ bol právoplatne odsúdený v trestnom konaní pre prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona;
- pri stanovení dĺžky doba zaistenia žalovaný vychádzal zo súčinnosti s Migračným úradom a náležite odôvodnil prečo v prípade sťažovateľa túto stanovil v rozsahu troch mesiacov odo dňa zaistenia;

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

12. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodu uvedeného v

- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a
- § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., t.j. krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že:

- krajský nesprávne vec právne posúdil, ak sa stotožnil s názorom žalovaného, že v prípade sťažovateľa je daný dôvod zaistenia tak ako ho vymedzil žalovaný;
- rozhodnutie žalovaného a aj krajského súdu neobsahuje presvedčivé zdôvodnenie potreby zisťovania akýchkoľvek ďalších skutočností okrem tých, na ktoré bol sťažovateľ už vypočutý pri vstupnom pohovore v azylovom konaní;
- z rozhodnutia žalovaného nevyplýva, na základe čoho ustálil nemožnosť využitia menej závažných opatrení, v rámci ktorých by v prípade sťažovateľa ako žiadateľa o azyl prichádzalo do úvahy v zmysle zákona o azyly (§ 23 ods. 3 písm. c/ resp. § 23a ods. 1 zákona č. 480/2002 Zb.) zdržiavanie sa v azylovom zariadení bez možnosti udelenia priepustky, čím sa správny orgán nezaoberal, resp. z odôvodnenia jeho rozhodnutia to nevyplýva, čím založil svoje rozhodnutie za nepreskúmateľné. Touto námietkou sa nezaoberal ani súd. V tejto súvislosti poukázal na obdobné právne veci a rozhodnutia súdov:
 - Rusu v. Rakúsko, rozsudok z 2. októbra 2008, sťažnosť č. 34082/02,
 - Mikolenko v. Estónsko, rozsudok z 8. októbra 2009, sťažnosť č. 10664/05
 - Yoh-Ekale Mwanje v. Belgicko, rozsudok z 20. decembra 2011, č. 10486/10
 - A. a i. proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok veľkého senátu z 19. februára 2009, sťažnosť č. 3455/05,
 - rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo dňa 17.12.2015, č. j. 5 AZS 236/2015 - 34
- nie je zrejmé, z akého dôvodu považuje krajský súd za správne rozhodnutie žalovaného, keďže manželka sťažovateľa je zraniteľnou osobou a z akého dôvodu je doba zaistenia na 3 mesiace primeranou dobou, pričom je zrejmé, že má ísť o výnimočný inštitút zvlášť u zraniteľnej osoby. V tomto smere je rozhodnutie nepreskúmateľné.
- z preskúmaného rozhodnutia nie je zrejmé, aké konkrétne úkony bude musieť zariadenie pre cudzincov vykonať za účelom vybavenia žiadosti o azyl, čo je podstatnou vadou rozhodnutia.

- súd sa nezaoberal veľkou pravdepodobnosťou udelenia azylu, resp, doplnkovej ochrany, zrejmej už v okamihu rozhodovania o zaistení, ktorá môže predstavovať prekážku zaistenia cudzinca.
- súd sa nevyporiadal ani s tým, že žalovaný pri skúmaní alternatív zaistenia v zmysle § 89 ods. 1 písm. a) zák. č. 404/2011 Z.z, nezisťoval, či je sťažovateľ schopný zložiť peňažnú záruku, len konštatuje, že účastník konania má 140 Eur .Uvedený záver nenasvedčuje dostatočnému posúdeniu alternatív uvedených v zmysle § 89 ods. 1 zák. č. 404/2011 Z.z.

14. Záverom navrhol, aby kasačný súd rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a sťažovateľovi priznáva mu náhradu trov kasačného konania.

B)

15. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti najmä uviedol, že

- považuje kasačnú sťažnosť za nedôvodnú a nespôsobilú vyvolať zrušenie preskúmaného rozhodnutia;
- sťažovateľ neuviedol konkrétne skutočnosti a nijakým spôsobom nepoukázal na nesprávny procesný postup v konaní alebo pri rozhodovaní krajského súdu, ktorým by mu malo byť znemožnené uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv;
- v preskúmanom rozhodnutí bolo detailne a presvedčivo odôvodnené, prečo žalovaný nepristúpil k alternatívam zaistenia;
- žalovaný nie je príslušným orgánom na rozhodovanie o zdržiavaní sa v azylovom zariadení bez možnosti udelenia priepustky alebo či má byť takáto priepustka udelená alebo neudelená;
- v procese rozhodovania o zaistení zohľadnil všetky možnosti uloženia menej závažných prostriedkov, ktoré žalovanému pripúšťa udeliť právny poriadok Slovenskej republiky, pričom postupoval v súlade s právom Európskej únie, tak aby nedošlo k porušeniu článku 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Pri posudzovaní uplatnenia menej závažných prostriedkov žalovaný zohľadnil samotnú osobu, jej pomery ako aj mieru ohrozenia účelu zaistenia;
- sťažovateľ kasačnú sťažnosť riadne neodôvodnil pretože neuviedol právne posúdenie vecí, ktoré považuje za nesprávne a absolútne neodôvodnil, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia;
- lehotu zaistenia považuje za adekvátnu a primeranú;
- krajský súd sa s námietkou týkajúcou sa nevyhodnotenia úkonov potrebných na posúdenie žiadosti o azyl podrobne vysporiadal v bode 36. napadnutého rozsudku.

16. Záverom navrhol, aby súd kasačnú sťažnosť zamietol.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

17. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v skrátenej lehote včas (§ 443 ods. 2 písm. b/ S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné v zmysle § 461 S.s.p. zamietnuť.

18. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 2 S.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 21. novembra 2019 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

19. Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

20. Zo systematiky ustanovenia § 88a ods. 1 zák. č. 404/2011 Z.z. vyplýva, že policajt je oprávnený zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky, pričom aplikácia § 88a ods. 1 písm. b) prichádza do úvahy v prípadoch, keď zaistenie cudzinca, ktorý požiadal o azyl, je nutné na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku.

21. Obmedzenie osobnej slobody žiadateľov o azyl nevyklučuje ani medzinárodné azylové právo, hoci všeobecne stanovuje zásadu, podľa ktorej nie je možné na utečencov (žiadateľov o azyl) nahliadať ako na neoprávnené pobývajúce osoby a treba im priznať (okrem iného) právo na slobodu pohybu na území krajiny, v ktorej sa nachádzajú (pozri čl. 26, 31 a 32 Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951; ďalej len „Ženevská konvencia“). Súdny dvor vo veci Mehmet Arslan proti Polícii ČR, C-534/11 (dostupný na <http://curia.europa.eu>) zdôraznil, že členské štáty musia mať možnosť zabrániť tomu, aby zaistený cudzinec podaním žiadosti o azyl automaticky dosiahol prepustenie zo zaistenia, inak by bol narušený zmysel Návratovej smernice 2008/115/ES, ktorým je účinné navrátenie štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnené zdržiavajú na území (bod 60. rozsudku).

22. Ustanovenie § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z., ktoré žalovaný aplikoval na uvedený prípad, totiž umožňuje zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, a to na základe presne špecifikovaných dôvodov, ktoré plne korešpondujú s požiadavkami Európskej únie na zaistenie takejto kategórie cudzincov, v konkrétnom prípade žiadateľky o azyl, ktorá bola vrátená na územie Slovenskej republiky.

23. V súvislosti s namietaným rizikom úteku kasačný súd poznamenáva, že z ustanovenia § 88 ods. 2 zák. č. 404/2011 Z.z. vyplýva, že rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá povolený pobyt podľa tohto zákona alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

24. Dôvodom zaistenia sťažovateľa ako žiadateľa o azyl podľa § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. ako vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného bola potreba mať sťažovateľa k dispozícii Migračnému úradu ako príslušnému správnomu orgánu vo veci žiadosti o azyl na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jej žiadosť o udelenie azylu, ktoré bez zaistenia nebolo možné získať, keď bolo správnym orgánom jednoznačne preukázané riziko jeho úteku, ktoré správny orgán odvodil z jeho predchádzajúceho správania, keď voľný režim pohybu, ktorý mu zabezpečoval pobyt v pobytovom tábore, svojvoľne opustil a následne opustil aj územie Slovenskej republiky.

25. Najvyšší súd na tomto mieste považuje za dôležité zdôrazniť, že pod pojmom riziko úteku je potrebné rozumieť samotné podozrenie z existencie rizika úteku. Pritom posudzovanie existencie hrozby úteku cudzinca je nutne vždy úvahou pravdepodobnostnou, založenou v určitej miere na odhade. Preto niekedy pre záver o existencii rizika úteku (§ 88 ods. 2 zák. č. 404/2011 Z.z.) postačí zistenie, že je pravdepodobné, že príslušná zákonom predvídaná skutková podstata bola naplnená. Môže to tak byť však iba v prípade, že takáto eventualita je najpravdepodobnejším vysvetlením skutkových zistení a že na základe dostupných údajov sa javia byť významne pravdepodobnejšie ako iné do úvahy pripadajúce vysvetlenia.

26. Pokiaľ teda správny orgán na základe vyhodnotenia predchádzajúceho správania sťažovateľa, opustenia pobytového zariadenia, úteku do inej krajiny, jeho snahu o zmarenie prevozu na územie Slovenskej republiky vyhodnotil takéto správanie sa sťažovateľa ako existenciu rizika úteku, takejto úvahe správneho orgánu nemožno nič vytknúť. Navyše aj z jeho výpovede pred správnym orgánom vyplýva, že o azyl na území Slovenskej republiky nemá záujem a cieľom jeho cesty je Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, resp. Nemecko (zápisnica o vyjadrení účastníka konania zo dňa 22.08.2019).

27. Z rozsudku Najvyššieho súdu SR z 13. augusta 2014, sp. zn. 1Sžs 23/2014 vyplýva, že riziko úteku podľa § 88 ods. 2 zák. č. 404/2011 Z.z., je potrebné vždy v konaní o zaistení cudzinca posúdiť

individuálne. Záver o riziku úteku nemožno odôvodňovať zovšeobecnením predošlého správania sa iných cudzích štátnych príslušníkov.

28. Je nepochybné, že žalovaný v danom prípade posudzoval existenciu rizika úteku sťažovateľa individuálne, neodvolával sa na predošlé správania sa iných cudzích štátnych príslušníkov, naopak poukazoval na konkrétne správania sa sťažovateľa, ktoré aj podľa najvyššieho súdu dôvodne indikovalo takýto predpoklad správania sa sťažovateľa v budúcnosti.

29. Kasačný súd sa ďalej zaoberal námietkou nepreskúmateľnosti rozsudku krajského súdu, ktorému sťažovateľ vyčítal, že sa dostatočne nezaoberal námietkami spočívajúcimi v tom, že z rozhodnutia žalovaného nie je zrejmé aké ďalšie skutočnosti migračný úrad potrebuje vo vzťahu k sťažovateľovi zisťovať, na ktorých je založená jeho žiadosť o azyl, a ktoré by inak ako sťažovateľovým zaistením nebolo možné získať a námietkou, že v odôvodnení rozhodnutia je správny orgán povinný uviesť, ktoré skutočnosti boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval.

30. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, čo jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

31. Z tohto pohľadu nemožno krajskému súdu čo do rozsahu a spôsobu reakcie na podstatné námietky argumentácie sťažovateľa nič vytknúť. Krajský súd sa zaoberal všetkými podstatnými námietkami sťažovateľa uplatnenými v žalobe, žiadna z nich neostala otvorená alebo nezodpovedaná.

32. Kasačný súd si je vedomý mimoriadnosti inštitútu zaistenia a vo svojej judikatúre zohľadňuje, že sa fakticky jedná o obmedzenie, dokonca pozbavenie osobnej slobody človeka. Ide tak o citeľný zásah do jedného zo základných práv jednotlivca, ktorý môže byť prípustný len za podmienok prísne vymedzených nielen zákonom o pobyte cudzincov, ale predovšetkým ústavným poriadkom.

33. Zaistenie cudzinca ako vyplýva z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 10Sza/8/2016 zo dňa 30.03.2016 znamená obmedzenie alebo v závislosti na povahe, dĺžke, dôsledkoch a spôsobe zaistenia dokonca zbavenie jeho slobody. Takýto zásah môže byť prípustný len za prísne vymedzených podmienok definovaných nielen zákonom o pobyte cudzincov alebo predovšetkým ústavným poriadkom SR.

34. V tejto súvislosti kasačný súd uvádza, že rozhodovanie o žiadosti o udelenie azylu, ako aj určenie spôsobu a rozsahu dokazovania patrí do kompetencie Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a teda ÚPZC Sečovce, ani žalovaný nie sú oprávnení meritórne posúdiť žiadosť sťažovateľa resp. špecifikovať, ktoré jednotlivé úkony je potrebné vykonať za účelom jej posúdenia.

35. Podľa názoru kasačného súdu úspešnosť námietok voči rozhodnutiu o zaistení môže obstať jedine v prípade, ak sťažovateľ svojimi námietkami spochybní zákonnosť rozhodnutia o jeho zaistení, inými slovami ak preukáže, že neboli splnené podmienky jeho zaistenia v danom prípade podľa § 88 a ods.1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z., čo sa však v danom prípade sťažovateľa nepodarilo.

V.

36. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd neporušil zákon, keď správnu žalobu zamietol, kasačná sťažnosť teda nie je dôvodná a preto ju v súlade s ust. § 461 S.s.p zamietol. Podľa § 461 S.s.p. platí, že kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je

dôvodná.

37. O trovách konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ktorý bol v konaní neúspešný právo na náhradu trov konania pred kasačným súdom nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.